

Een vluchteling- bestemming algoritme

Het vluchtelingenprobleem dreigt uit de hand te lopen, en dat komt niet door de vluchtelingen. Het publieke debat raakt vooral oververhit over de vluchtelingen die nog aan de rand van Europa staan te wachten in combinatie met het beeld van de over elkaar heen buitende politici die niet tot concrete afspraken komen. Zolang er geen ferme afspraken liggen over wie waarheen gaat en waarop hij recht heeft, blijft de dreiging van een aankomende vluchtelingensunami in de lucht hangen.

‘Men lijdt het meest onder het lijden dat men vreest’ kenmerkt op dit moment het debat. Kranten krijgen maar geen genoeg van opiniestukken die de stemming en de beweegredenen van de Nederlanders ten aanzien van de

komst van asielzoekers duiden. Paul Scheffer voert de boventoon: is het onze moraal waaraan wordt geappelleerd? Drijft ons het eigenbelang of het gebrek daaraan? Zijn we machteloos vanuit praktisch oogpunt van grensbewaking of vanuit juridisch oogpunt door het vluchtelingenverdrag?

Alle aandacht is gericht op de emotie die wij Nederlanders ondergaan in het asielvraagstuk en wat dat voor ónze samenleving betekent. Zelfs Weber wordt van stal gehaald om ons te helpen nadenken of wij nu lijden aan een overtuigingsethiek of toch aan een verantwoordelijkheidsethiek..

Ook ‘ons’ Europa wordt geanalyseerd. Waar tot voor kort het probleem met Europa nog was dat niemand er iets bij voelde, is nu de conclusie dat de Europese Unie een aangetaste waardengemeenschap is die nooit meer hetzelfde zal worden (Het Financieel Dagblad, 31 oktober).

Extreem rechts spint hier volop garen bij, want wroeten in onze gevoelens over de komst van grote groepen getraumatiseerde vreemdelingen leidt tot angst en dat is koren op een extreem rechtse molen.

Maar waar zijn toch de vluchtelingen statistieken? De meesten worden geregistreerd en toch lijkt Eurostat geen recente informatie te hebben over basale demografische kenmerken, opleiding en gezinssituatie. Mogelijk is deze informatie nog niet beschikbaar bij aankomst in een vluchtelingenshotspot (aanmeldcentrum). Wel beschikbaar en zeker evenzo bruikbaar bij de herverdeling vanuit de hotspots naar bestemmingen, is de statistiek van potentiële bestemmingen in Europa.

SANDRA PHILIPPEN

Hoofdreducteur ESB

sandra.philippen@economie.nl

Hoeveel opvangplaatsen zijn er en waar? Welk arbeidsvraagstuk is er, hoe hoog is het maatschappelijk geaccepteerde absorptievermogen? Hoe groot is de bestaande gemeenschap van eerder gearriveerden uit een vluchtregio? Door deze en nog veel meer bekende statistieken te bundelen kan Juncker, lijkt mij, meer bereiken dan met het 17 puntenplan van de Europese Commissie. Dit plan, dat vorige week tot stand kwam, bevat toezeggingen van landen over informatie-uitwisseling. Het plan is volledig gericht op het coördineren van de eerste registratie. Goedbedoelde toezeggingen zijn prachtig, maar wat we nu nodig hebben is een technocratisch, op statistiek gebaseerd advies waar een Europees politicus nauwelijks omheen kan. Een Europees Centraal Planbureau dus.

Zo'n planbureau kan een matching algoritme schrijven, dat een vluchteling een locatie toewijst. In het algoritme wordt rekening gehouden met zoveel mogelijk vraag en aanbodkenmerken, maar niet met de door de vluchteling zelf geprefereerde bestemming.

Door dat laatste element kan de polariserende discussie over economische of politieke motieven van een vluchteling eindelijk de prullenbak in. Economisch vluchtelingen lopen dan immers het risico in Hongarije gestationeerd te worden. Daarbij dwingt het politici veel meer om te doen wat ze zeggen. Net als bij een CPB doorrekening, moet een politica van goede huize komen als zij tegen de vluchtelingentoe wijzing die uit het algoritme rolt wil ingaan.

Een vluchteling-bestemming algoritme zelf komt natuurlijk ook niet zonder discussie tot stand. Zo kun je erop wachten dat landen zich minder welwillend zullen voordoen ten aanzien van vluchtelingenopvang om maar zo min mogelijk mensen toebedeeld te krijgen. Dat zou in theorie tot een verrechtsing van Europa kunnen leiden maar in de praktijk kan dat in een democratie alleen standhouden als de kiezers dat ook gevoelsmatig ondersteunen.

Is dit nou echt allemaal nodig? Ja. De schrijnende realiteit is dat van de 680.000 vluchtelingen er over 120.000 een principe afspraak is gemaakt over eerlijke herhuisvesting over Europa. Spontaan hebben vervolgens tien EU-landen gemeld dat ze plek hebben voor in totaal 844 vluchtelingen. Daarvan zijn er tot nu minder dan 100 geherhuisvest (NRC, 27 oktober).